

LAUSUNTO
21.10.2008Ympäristöministeriö
PL 35
00023
VALTIONEUVOSTOkirjaamo.ym@ymparisto.fi

Viite: Lausuntopyyntöne 30.09.2008, YM16/6211/2007

**LAUSUNTO: SUOMEN RAKENTAMISMÄÄRÄYSKOKOELMAN OSAN A2
UUSIMISESTA****Yleistä asetusehdotuksesta**

Asetusehdotus koskee soveltamisalaa koskevan määräyksen 1.2 mukaan rakennushankkeeseen ryhtyvän huolehtimisvelvollisuutta rakentamisessa, rakentamista koskevan suunnitelman laatijoiden tehtäviä ja suunnittelijoiden kelpoisuuden arviointia.

Näkökulmana on viranomaisohjaus, yksittäisten suunnittelijoiden tehtävät ja henkilöiden arviointi perustuen varsin kapea-alaiseen koulutuksen ja kokemuksen arviointiin. Tämä ei ota huomioon ihmisten jatkuvaa kehittymistä, elinikäistä oppimista ja tehtävien muuntumista sekä monimuotoistumista. Sinällään koulutusvaatimukset muodostavat henkilöihin kohdistuvan kilpailun rajoituksen verrattuna järjestelmään, jossa arvioitaisiin vain tuloksia. Rajoitukset lähtevät pääosin joidenkin ammattiryhmien tarpeista, eivätkä perustu palvelujen ostajien vaatimuksiin. Tämä on tyypillistä rakennusalalle, joka on erittäin voimakkaasti säädelty ja jossa asiakasta ei ole opittu kuulemaan.

Rakentamisen ohjausjärjestelmän säädöksissä heijastuu pienimuotoiseen ei-ammattimaiseen rakentamiseen kohdistuva ohjaustarve. Ohjausjärjestelmä ei tunnista yritysten eikä asiakkaan merkitystä eikä edistä toiminnan tehokkuuden kehitystä. Jotkut tehtäviä koskevat määräykset saattavat jopa estää yritystoiminnan järjestämisen tehokkaimmalla tavalla ja johtavat jo käytössä olleiden parhaiden käytäntöjen heikentämiseen. Säädosohjaus ei tunne lainkaan organisoitua rakennuttamista ja rakennushankkeen johtamista. Tämän seurauksena suunnittelutehtäviin on sijoitettu sellaisia tehtäviä, jotka muutoin voitaisiin hoitaa tehokkaammin toisin.

LAUSUNTO
21.10.2008

Edellä mainitut ohjausjärjestelmän ongelmat eivät juuri parane eivätkä pahene ehdotukseen sisältyvillä muutoksilla. Asetuksen huonoa luettavuutta muutokset osittain parantavat.

Eräitä yksityiskohtia koskevia huomautuksia

Kohta 2.2 selostus

- tekstissä on käytetty ilmaisuja arkkitehtisuunnittelija ja rakennussuunnittelija kuin ne olisivat eri suunnittelijoita. Olisi parempi käyttää termiä rakennussuunnittelija ylesterminä kuten rakennesuunnittelija tai iv-suunnittelija. Koulutukseen perustuva arvo on sitten erikseen pätevyysvaatimuksissa.

Kohta 2.4 määräys ja ohje

- määräys pääsuunnittelijan käytöstä apuna on ymmärrettävä pientalorakentamisessa, mutta on ammattimaisessa rakennuttamisessa tarpeeton
- määräyksen kohta "... edellytykset hankkeen suunnitteluun ja toteuttamiseen..." johtaa joskus virheellisiin johtopäätöksiin. Tarkoituksena lienee määrätä, että on selvitetty "...edellytykset **rakennuksen** suunnitteluun".
- ohjeen "reklamointioikeus" vaikuttaa kummalliselta. Konsultin ja tilaajan välisiä oikeuksia säädellään Konsulttitoiminnan yleisissä sopimusehdoissa KSE 1995. Sopimussuhteissa kysymys on ilmoitusvelvollisuudesta.

Kohta 3.1.2

- tässä kuten eräissä muissakin kohdissa on käytetty termejä rakennus, rakennushanke ja hanke määrittelemättä siten, että niiden tarkoitus aiheuttaa epäselvyyttä. Käsitteiden epäselvyys vaivaa jo itse MRL:ssa, joten tässä asetuksessa olisi syytä käsitteitä tarkentaa. Tarkennus voitaisiin tehdä esimerkiksi siten, että määriteltäisiin rakennushanke rakennuksen suunnitteluksi ja rakentamiseksi. Tekstissä tulisi sitten käyttää termejä johdonmukaisesti. Pelkkää "hanke" termiä ei pitäisi käyttää ollenkaan, koska se ainakin investoijan (ja rakennushankkeeseen ryhtyvän) käsitteissä tarkoittaa laajempaa kokonaisuutta.
- Teksti voisi siten kuulua esim. seuraavasti: *"Pääsuunnittelijan tehtävänä on huolehtia rakennuksen suunnitelmien laadusta ja laajuudesta ..."*. Tarkoituksena ei liene, että pääsuunnittelija huolehtisi tuotantosunnitelmista.

LAUSUNTO
21.10.2008

- määräys ”ja ilmoittaa mahdollisista erimielisyyksistä rakennusvalvontaviranomaiselle” on kummallinen kantelupykälä. Rakennusvalvonnalla ei ole mitään tekemistä suunnitteluvaiheessa asian kanssa, eikä rakennusvalvonta voi ottaa kantaa asiaan, kun se ei suunnitteluvaiheessa ole missään suhteessa suunnittelijoihin eikä rakennuttajaan.

Kohta 3.1.3

- lisätyn kohdan tarkoitus jää epämääräiseksi.

Kohta 4.1.4

- tämän määräyksen ehdotettu muoto on selvä parannus aikaisempaan epäselvään määräykseen. Puollamme muutosta.

Kohta 4.2

- suunnittelutehtävien vaativuus ja suunnittelijoiden pätevyudet kohtaan emme anna yksityiskohtaisia kommentteja. Pätevyysvaatimusten tulisi kuitenkin mahdollistaa henkilöiden elinaikainen kehittyminen ja siirtyminen erilaisiin tehtäviin käytännön kokemuksen myötä ilman, että koulutus rajaa lopullisesti suppeaan tehtävälohkoon.

Kohta 5

- määräyksissä tulisi olla todettuna mahdollisuus esittää rakennuksen suunnitelma tietomallina. Tämä kannustaisi suunnittelumenetelmien kehittämiseen.

Yhteenveto

Pidämme kilpailunrajoituksen sisältävää sääntelyä lähtökohtaisesti ongelmallisena ja alan tuottavuuden sekä asiakaslähtöisyyden kehittymistä jarruttavana. Uusimisehdotuksen muutokset eivät olennaisesti tähän vaikuta, mutta tuovat pieniä parannuksia epäselviin kohtiin, joita voitaisiin vielä selventää ainakin edellä mainittujen yksityiskohtien osalta.

Asunto-, toimitila- ja rakennuttajaliitto RAKLI ry

Jani Saarinen
toimitusjohtaja

Raimo Seppälä
tekninen johtaja

LAUSUNTO
21.10.2008

Lausunnon antajasta

Asunto-, toimitila- ja rakennuttajaliitto RAKLI ry kokoaa yhteen valtio-, kunta- ja yksityissektorin kiinteistöjen ja infrastruktuurin omistaja-, rakennuttaja-, käyttäjä-, sijoittaja- ja palveluntuottajaorganisaatiot. RAKLI toimii kiinteistö- ja rakentamisan alan vaikuttajana, kehittäjänä, ammattilaisten verkottajana sekä tiedon tuottajana.

RAKLI:n missio on: kilpailukykyä ja hyvinvointia asuin- ja toimintaympäristöstä.